

Varuskuntaelämää Pohjois-Karjalassa 1940-luvulta nykypäivään

15.6.2015 klo 11:45

Varuskuntaelämää Pohjois-Karjalassa -muistitietokeruun vastauksissa näkyy varuskuntien suuri merkitys paitsi varusmiehille ja kantahenkilökunnalle, myös heidän läheisilleen sekä lähiseutujen asukkaille.

Varuskuntaelämää Pohjois-Karjalassa -muistitietokeruussa kerättiin Kontiorannan, Ylämyllyn ja Onttolan varuskuntiin liittyviä muistoja ja kokemuksia. Marraskuussa 2014 päättyneeseen keruuseen osallistui 54 vastaajaa, joista kymmenen oli naisia. Keruuaineisto sisältää 666 sivua tekstiä, 82 valokuvaa sekä yhden äänitteen ja videotallenteen.

Yli puolet vastaajista muistelee omaa varusmiespalvelusaikaansa. Miesten ikähaitari on suuri: armeijakokemuksia on jokaiselta vuosikymmeneltä 1940-luvulta vuoteen 2013. Vastaajat kuvaavat kirjoituksissaan niin varuskunta-alueita, puolustusvoimien henkilökuntaa sekä erilaisia harjoituksia ja mieleen jääneitä tapauksia kuin palveluksensa etenemistä ja omia tunnelmiaankin. Varuskuntien kantahenkilökuntaan kuuluneet vastaajat kertovat lisäksi varuskunnassa työskentelemisestä ja kokemuksistaan työuransa varrelta.

Oman ryhmänsä muodostavat vastaajat, jotka ovat viettäneet lapsuutensa varuskunnassa. Lapsuusmuistoissa korostuvat leikkikaverien runsaus sekä tunne varuskunnassa vallinneesta yhteisöllisyydestä ja turvallisuudesta. Keruuseen vastanneiden joukossa on myös varuskunnan läheisyydessä asuneita ihmisiä, joiden arjessa varuskuntaelämä on näkynyt eri tavoin. Myös vastaajat, jotka muistelevat perheenjäsenensä tai muu läheisensä suorittamaa varusmiespalvelusta, tuovat Pohjois-Karjalan varuskuntaelämään oman näkökulmansa.

Keruuvastauksissa ovat edustettuina kaikki kolme Pohjois-Karjalan varuskuntaa. Suurin osa vastaajista kertoo Kontiorannan varuskuntaan liittyviä muistojaan ja kokemuksiaan. Monet kommentoivat myös keruuajankohtana vielä tuoreessa muistissa ollutta varuskunnan lakkauttamista. Pohjois-Karjalan varuskunnista Kontiorannan varuskunnan toiminta päättyi vuonna 2013, Ylämyllyn varuskunta lakkautettiin 1990-luvulla. Onttolassa toimii yhä Pohjois-Karjalan rajavartioston rajajääkärikomppania.

Varuskuntaelämää Pohjois-Karjalassa -keruun järjestivät Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Pohjois-Karjalan museo, Puolustusvoimien Pohjois-Karjalan aluetoimisto ja maakunnan maanpuolustusjärjestöt. Vastaajien kesken arvotut kirjepalkinnot on postitettu voittajille.

Tiedustelut: Heidi Pankamo, SKS:n Joensuun perinnearkisto, p. 040 779 7708,
heidi.pankamo@finlit.fi